

Från kedjereaktioner till rötter

Examensarbete på kandidatnivå av

Lina Eriksson

HDK, Göteborgs Universitet

Keramikkonst

Version 1, 19 april 2010

Innehåll

Projektbeskrivning.....	4
Inledning.....	7
”Kedjereaktioner”.....	9
”Mötet med en gren”.....	17
”Rötter”.....	23
Här står jag nu.....	31
Inspiration till människor.....	32
Teknik och material.....	33
Sammanfattning.....	35
Källförteckning.....	36
Tack.....	37

Projektbeskrivning ”Kedjereaktioner”

Bakgrund

Jag tycker mycket om att jobba med berättelser och gestaltningar av olika slag, ofta med en blandning av allvar, humor och ömhet. Ibland känns det dock som att motiven tar slut, eller att man inte hittar någon ingång till det som man egentligen har inom sig.

Förra hösten gjorde jag ett parafrastrukturer som hade titeln ”Under Tiden”. Jag utgick från ett 3000 år gammalt kokkärl, och gjorde sedan en serie skulpturer i lergods där formen på kokkärlet förändrades lite i varje skulptur. Det blev många nya former och en berättelse som jag inte visste något om i förväg.

I mitt examensarbete vill jag undersöka transformationer som en metod för att hitta nya motiv och former, och för att använda mitt uttryck i nya sammanhang.

Inspiration

- Livet och evolutionen. Att ingenting föds ur tomma intet utan kommer ur något som varit tidigare.
- Animerade filmer och serietidningar. Sättet att med en serie stillbilder berätta något.

Idén

Idén är att göra serier där keramiska skulpturer i högbränt lergods avlöser varandra.

Den utlösande faktorn i kedjereaktionen kommer att vara en utgångspunkt som någon annan väljer åt mig. Det kan vara ett föremål, en bild eller ett ord. Utifrån den punkten kommer jag att göra fristående keramikskulpturer i serier, där utgångspunkten är den första och nästa skulptur förhåller sig till den och nästa förhåller sig till den föregående osv. Ibland kommer jag att utgå från den yttre karaktären och ibland en känsla eller stämning.

Den första tiden av projektet kommer jag att jobba på detta vis. Den andra delen kommer jag att fortsätta utifrån något som jag hittat under föregående veckor.

Vad vill jag undersöka

- Jag vill undersöka olika sätt att utifrån något göra en fortsättning:
 - Att det är olika saker som avlöser varandra, men den senaste bär med sig något från den föregående.
 - Att kedjan handlar om utgångsformen, men att den förändras under tidens gång
 - En associationskedja. Först tänker jag på en sko, sedan på en stig, sedan på ett barr osv.
- Vilka motiv kommer upp? Hur kan jag använda lerans egenskaper för att gestalta dessa?
- Hur kan man behålla spontaniteten även om man ser en fortsättning.

- Kan jag hitta ”knep” för att komma vidare när jag tappar inspirationen?
- Hur kan jag få en dynamik och rörelse i kedjorna?

Avgränsningar

- Enbart jobba med lergods och engober.
- Portionera ut en viss mängd lera till varje vecka under de första tre veckorna. Vecka 7: Fem kilo lera Vecka 8: Ett kilo lera Vecka 9: Tio kilo lera.
- Låta någon annan välja utgångspunkterna åt mig.

Genomförande

De första tre veckorna kommer jag att jobba ganska snabbt, spontant och undersökande med kedjereaktioner, främst genom att skulptera för hand. Utgångspunkterna ska jag be mina klasskompisar att välja. Ett substantiv, ett fotografi och ett föremål. Ett till varje vecka.

Efter det kommer jag att fördjupa mig i ett ämne från dessa veckor. Det kan vara ett objekt, typ av utgångspunkt eller en kedja. Då vill jag jobba mer eftertänksamt och noggrant. Tekniken kan jag välja efter behov.

Jag ska boka glasyrugnar eller samköra med andra kontinuerligt, och ha framförhållning i det!

Varje dag ska jag skriva/sätta in bilder i loggboken om upptäckter eller tankar under dagen.

Målsättningar

- Jag vill hitta metoder för att få nya motiv och former i mitt skapande. Där jag kan använda mitt uttryck i nya sammanhang.
- Att våga ge sig in i något där det i förväg inte finns några svar eller trygghet, där man måste kasta sig ut och lita på att man kan.
- Använda mig av lerans egenskaper och tekniker som jag känner till, och vara uppmärksam på nya upptäckter.

Inledning

När vårterminen drog igång kom jag tillbaka efter ett sabbatsår med arbete och resor, där keramik inte varit en del av mina dagar. Jag hade en stor lust och mycket energi att få sätta igång att jobba med lera igen, för jag hade verkligen saknat det. Men jag visste inte vad jag ville rikta den energin på. Kanske var jag lite ringrostig efter uppehållet?

Därför bestämde jag mig för att börja projektet med att göra ”kedjereaktioner”, som ett sätt att komma igång. Jag såg det som en metod att nysta i sig själv, för att nå in till de motiv och idéer som finns där men som det ibland kan vara svårt att hitta ingångar till.

Projektet har haft tre delar, och från varje del har jag tagit med mig det mest intressanta in i nästa. Det har varit lite som en förädlingsprocess.

Kedjereaktioner

1:a - 2:a veckan

Kedjereaktionerna var min skissperiod som jag jobbade med i två veckor. Det skulle egentligen varit tre veckor, men under en handledning med Morten efter den första veckan kom jag fram till att det räckte med två, så att det blev mer tid till fördjupningen. Det blev därför inte en hel vecka till varje utgångspunkt, som jag skrivit i min projektbeskrivning. Jag ville jobba med lera som den är, utan engober och färgande glasyrer, och endast transparent glasyr på vissa detaljer. Därför valde jag röd, vit och svart lergods, för att de är fina oglaserade och kompletterar varandra.

Utgångspunkt 1: Ett föremål - en fällkniv från Niklas.

5kg lera

Fällkniven är en sak som man lätt kan hålla i sin hand, som har mjuka former på utsidan. Men om man öppnar den finns det något annat på insidan. Detta att det finns en sida som man först inte ser, fanns med i stort sett under hela kedjan.

Jag jobbade väldigt fritt i denna kedja och följde ingivelser som jag fick av föregående skulptur. Att det blev en följd som man som betraktare kunde följa med i kändes inte så viktig då, istället ville jag testa olika sätt att ta mig fram och se vart det ledde. Jag provade att ta in ord mellan föremålen och låta det påverka nästa skulptur, och att göra förgreningar i kedjan.

Svart, vit och röd lergods, transparent glasyr.
De flesta är mellan 7 och 14cm breda,
dörrarna överst är 15 cm höga

fotografi genom dörren
på utsikten från min arbetsplats

behåller

försvann

I slutet av veckan hade jag handledning med min handledare Camilla. Vi pratade om att jag skulle jobba mer med berättelsen och med mindre steg mellan varje skulptur, vilket jag tänkte på i nästkommande serier.

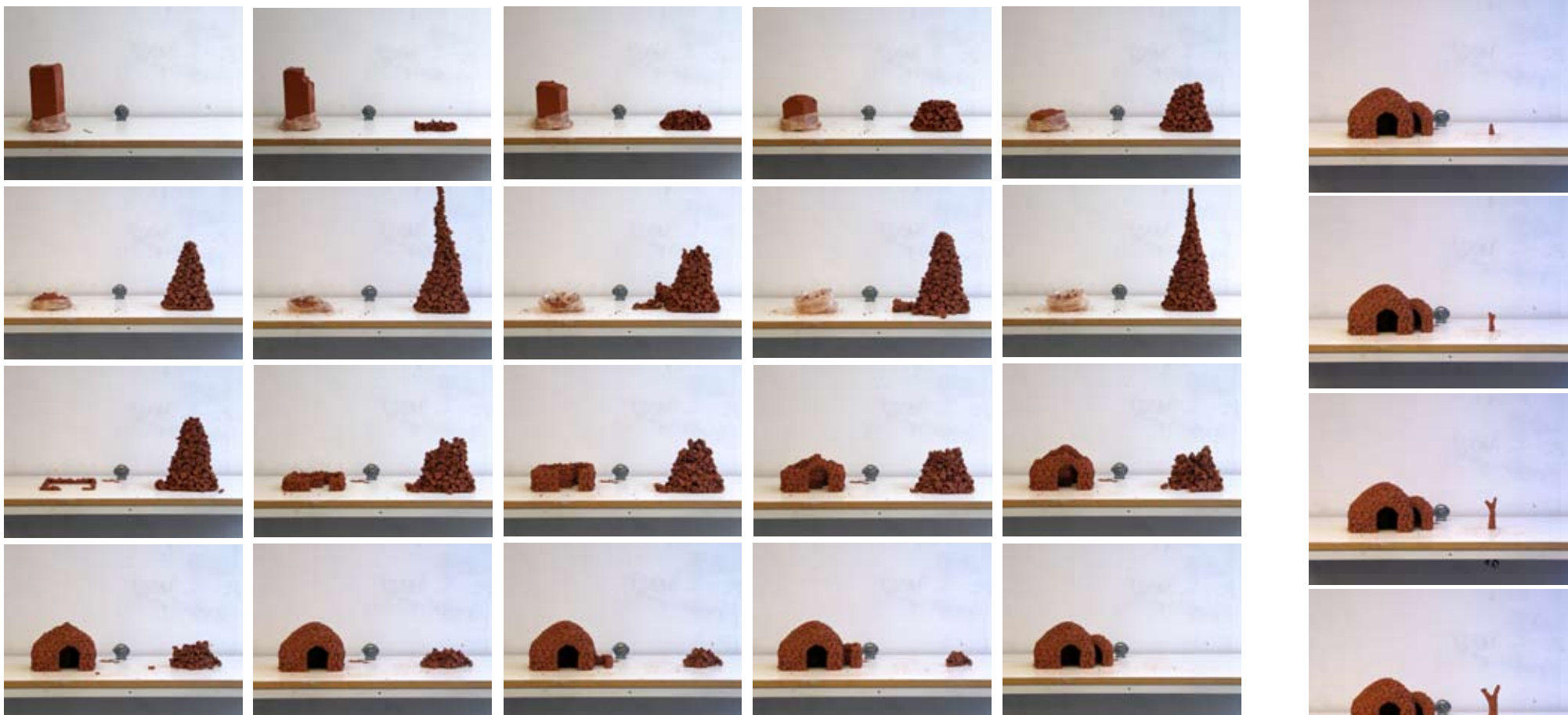
Utgångspunkt 2: Ett ord - ”Täcke” från Mirja. 1kg lera

När jag fick ordet tänkte jag på det täcke som just då höll på att täcka Göteborg.

Från denna tanke gjorde jag fem rutor av samma stad och täckte in dem olika mycket med vit engobe.

Fem fristående skulpturer i svart lergods, vit engobe och transparent glasyr. Ca 4,5cm stora

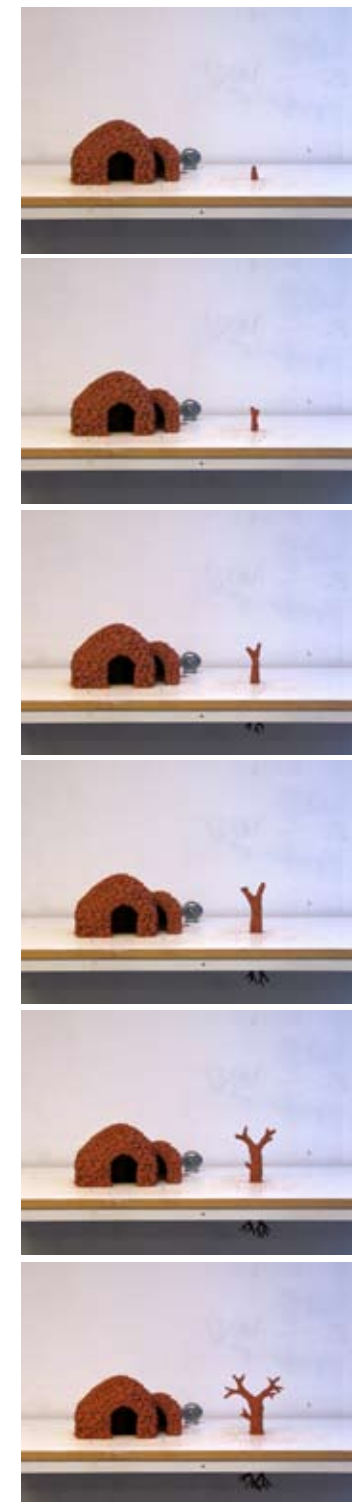
Utgångspunkt 3: En bild från Alva. 10kg lera

Bilden från Alva förställer en vedhög inne i ett hus. Jag ville göra något med själva akten att hugga ved. Att bryta ned någonting stort i mindre delar för att sedan kunna använda det till något som ger en värme och trygghet. Jag visste inte först att det skulle bli ett hus.

Jag tycker att det är fint när det är samma mängd lera som ändrar form och kan bli helt olika saker.

Jag fotograferade var femte minut, klockan på bilderna visar tiden som går. Huset är ca 27 cm högt.

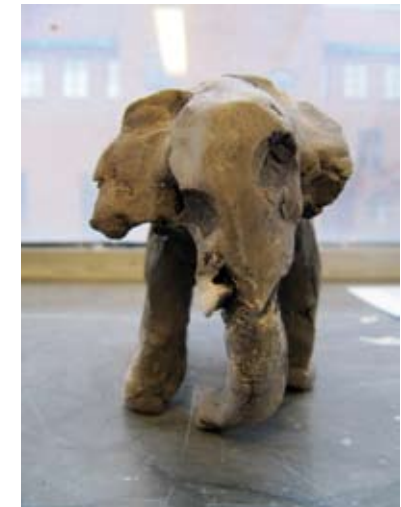
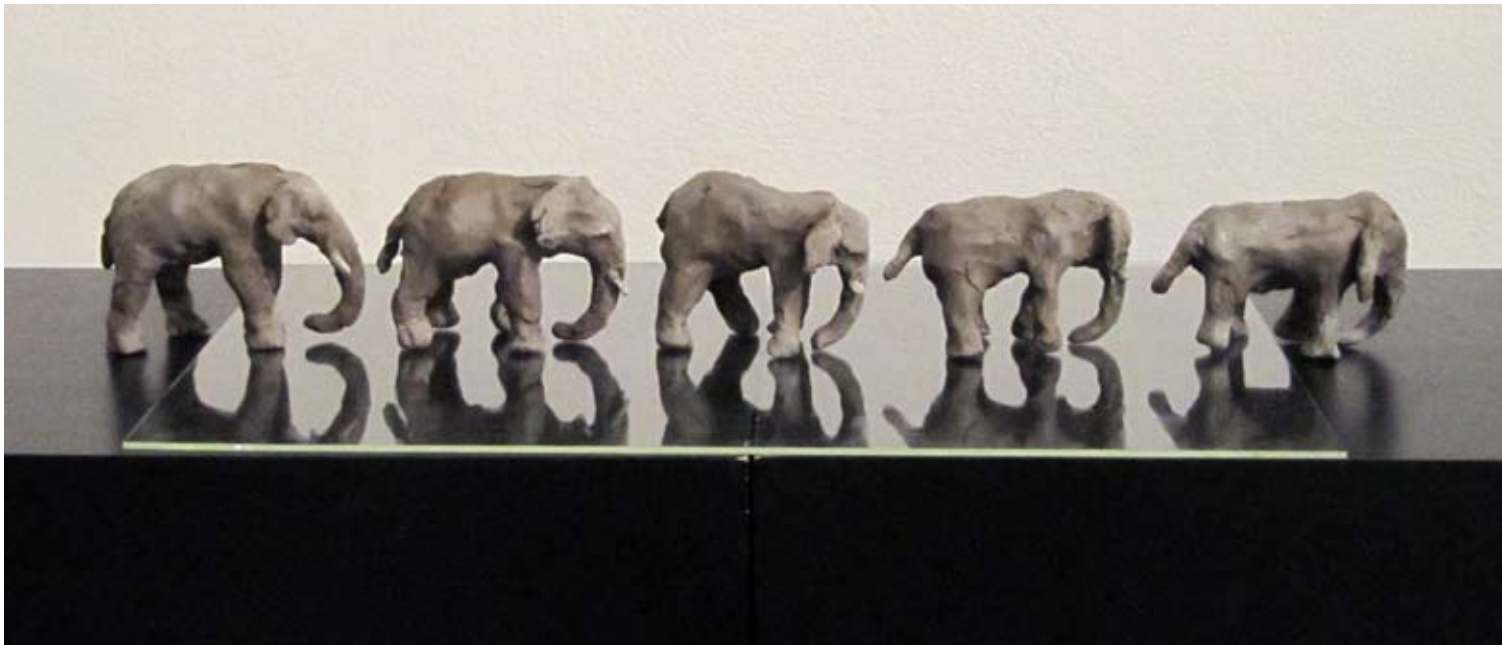
När huset var klart ville jag göra något mer med scenen, så jag gjorde ett träd som växte upp ur marken med ett rotsystem som växte i samma takt på undersidan.

Utgångspunkt 4: Två bilder från mig själv

I slutet av kedjereaktions-perioden ville jag välja en utgångspunkt själv och då blev det två bilder på elefanter som jag hittade på nätet. Utifrån dessa bilder gjorde jag på fem minuter en elefant under bordet utan att titta på den. Sedan gjorde jag en ny utifrån den förra jag gjort, även den under bordet och på fem minuter. Sedan fortsatte det så. Den sista blev väldigt klumpig. När jag hade gjort elefanterna ställde jag dem på en glasskiva för att få med speglingen i vattnet på det ena fotografiet.

Obränd svart lergods, med vitt lergods-pulver.
Bilden ovan är den mittersta elefanten. Ca 8cm höga.

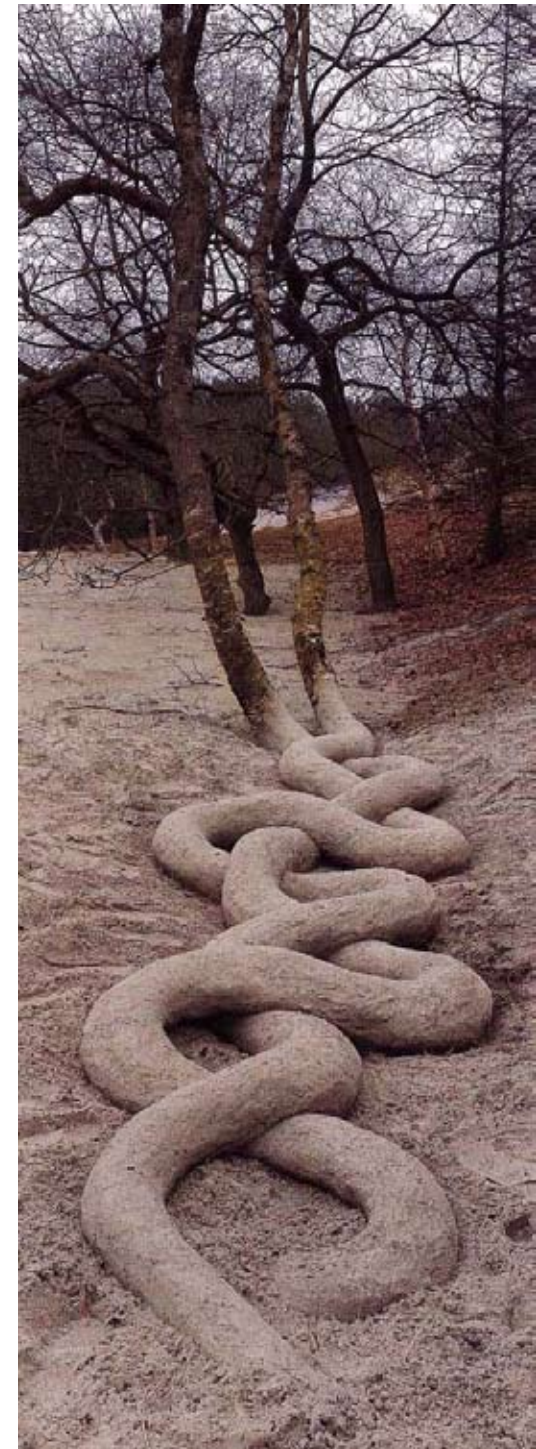
Det fanns under denna tid en liten förvirring i mig. Skulle jag använda mig av kedjereaktioner som en metod där det viktiga var de idéer jag fick av den, eller var det berättelsen i kedjan som jag skulle utveckla?

Det jag i slutändan ville åt var ju att hitta ett motiv eller tema som jag kunde fördjupa mig i. Om jag tänkte för mycket på berättelsen blev ju det spontana som leder till de nya upptäckterna lite satta åt sidan. Denna förvirring tillsammans med att jag kände mig lite stressad över att hitta något som kändes riktigt bra, gjorde att jag hade lite svårt att ta vara på det jag gjorde med min fulla närvaro.

Vi i klassen hade under veckan haft hand om ”HeartBeat” som är en liten tillställning vi har på keramikfacket då vi visar bilder på keramik som inspirerar oss. Till Heartbeat hade jag hittat många bilder på keramik, och annat, som intresserade mig. Det som just då tilltalade mig allra mest var verk av keramikern Simon Ward och land-art konstnären Andy Goldsworthy. Mötet mellan trädet/grenen och det tillägg som människan gjorde hade en speciell dragningskraft på mig. Detta inspirerade mig till nästa utgångspunkt.

Till vänster Simon Ward och till höger Andy Goldsworthy

Utgångspunkt 5: Grenar från slottsskogen

Jag tog med mig några grenar till skolan för att testa dem som utgångspunkter. Det var mycket spännande och det kändes som att det här var en utgångspunkt som verkligen knöt an till någonting inom mig. I början försökte jag få det att bli någon slags kedja som fortsatte utifrån grenen, men sedan insåg jag att det räckte med en fortsättning. Mötet som blev mellan de två parterna skapade en spänning som var tillräcklig.

Veckan därpå var det dags att välja något att fördjupa sig i och då valde jag att fortsätta jobba med grenarna.

Sammanfattning av kedjereaktionerna

Det fanns mycket lekfullhet under den här perioden och alla kedjorna gav något. När jag i efterhand tittar tillbaka på dem ser jag flera spår som finns med i det jag senare kom att jobba med.

Det var lite synd att jag inte kunde känna mig helt fri i görandet, att jag inte visste vad jag skulle fokusera på. Mycket pågrund av att jag inte tillräckligt tydligt formulerat innan vad det var som var viktigast. Var det att det skulle bli en berättelse som en betraktare kan följa med i, eller var det en skissmetod?

I slutet av kedjereaktionsperioden skrev jag i loggboken essenserna av det som känts intressantast från denna period:

- En växt och dess rot och förhållandet däremellan, och att man får se det. Oftast är ju rötterna dolda under ytan..
- Att vara lite hemlig. Presentera något i en ask eller burk. Eller att man först ser en del, och när man ser den andra delen så är den något oväntat.
- Att täcka över något mer och mer, lager för lager.
- Speglingar
- Att skulptera utan att titta som i elefanterna, där varje skulptur kommer längre och längre bort från originalet. Det är lite som "viskleken" där det ord den första personen viskar i den andres öra har blivit något helt annat när det når den sista personen.

Grenar

3:e - 5:e veckan

3:e veckan

Tankar ur loggboken tisdag 2:mars om mötet med grenen:

- Tillsammans med grenen upplever man leran som hårdare, fastare och mer konstant, mot grenen som är öppnare, mjukare, levande men också förgänglig.
- Grenen har en gång varit en del av en större helhet och det har funnits en fortsättning från det ställe där den är avbruten. I detta tomrum vill jag göra en ny fortsättning, för att skapa en ny helhet och ett sammanhang.
- Det som jag gör möter det som inte är rört av mig, som är i sig själv.
- Kanske är det också en önskan om ett möte. Allting utgör en större helhet och vi människor är en del bland allt annat på jorden. Men vi har brutit oss loss från den helheten, eller i alla fall så tror vi det. Kanske känner vi oss lite halva ibland, och saknar det större sammanhanget?

Under denna veckan testade jag med olika sätt att göra fortsättningar och möten:

Att täcka in grenar med lera, men lämna öppningar. Jag ville vara mycket ömsint och noggrann och göra en slät, mjuk yta där öppningarna blev viktiga detaljer. Sedan krackelerade leran och det intima förhållandet ändrades. Ca 23cm lång

Att utifrån en form på grenen göra en ring som följer den formen och sedan bygga på med ringar där förändringar sker i små steg. Det blev nästan som tidsringarna i ett träd.

Röd lergods, på bilden ovan ca 10cm bred,

Att göra någon slags frukter/knoppar. Jag blev inspirerad av en bild ur boken "Artforms in Nature". Det var roligt att jobba med mönster. De är ca 4cm långa.

4:e veckan

Jag började använda papperslera till inklädandet. Det blev inte så brutala sprickor då, och jag provade också att bränna dem vilket fungerade utan att de gick sönder allt för mycket.

Jag provade också att jobba på två sidor av en glasskiva, där den övre delen är det som växer ovanpå markytan och den nedre är roten. Detta gillade jag mycket.

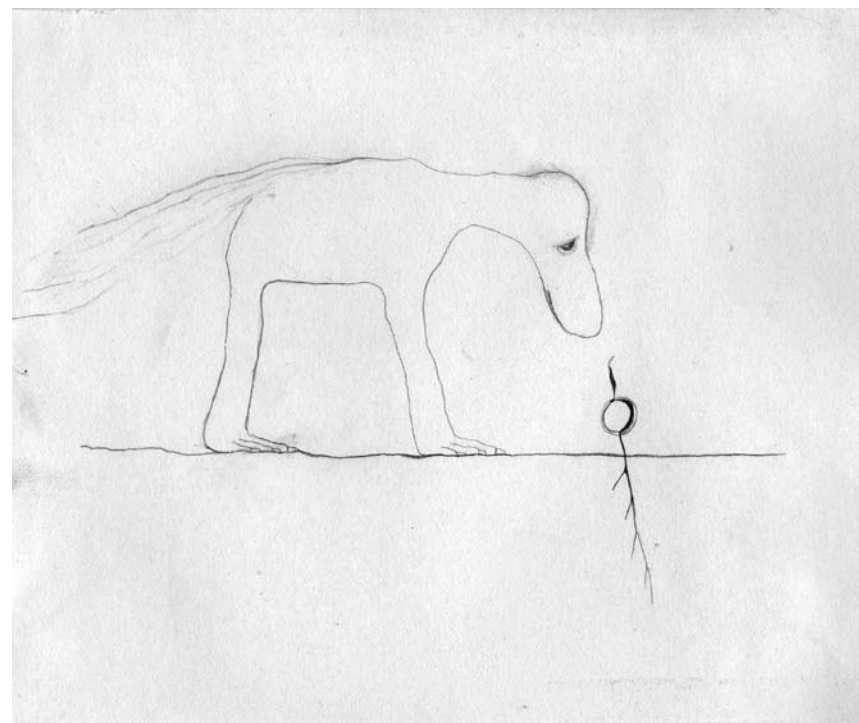
Jag hade ju redan innan varit och nosat på detta under både fällknivsserien med ovan/undersida, i elefantserien med speglingarna, och i vedserien med trädet och roten. I åk 2 gjorde jag också en skulptur från en teckning där det finns med en växt och en rot på varsin sida om markytan.

Ur loggboken sön 14:e mars:

”Mellan det som växer ovan och roten blir det ett slags möte mellan det som strävar uppåt och det som strävar nedåt och att de ger varandra balans. Det känns också som att den nedre blir som en tyngd som balanserar, fixerar den övre. Jag får en känsla av att vara grundad.”

Jag hade nu fyra spår i arbetet: att klä in, att bygga vidare med ringar, frukter/knoppar (även om jag hade lagt ner dem lite), och ovan/undersida.

Efter en handledning med Morten valde jag bort ringarna. Vi pratade om att de var för brutala. I det andra finns en känslighet och ömhet och det var det jag skulle fortsätta med. Vi pratade också om att jag kunde använda mig av fina askar som ett slags figursydda fodral till de inklädda och sedan brända grenarna, som för att tillvarata resterna.

Överst: teckning från 2008.
Nederst till vänster: gren doppad i röd lergods, rot i vit lergods, glasskiva. 37 cm hög med rot.
Nederst till höger: röd och svart lergods, rot, glasskiva. 45cm med rot.

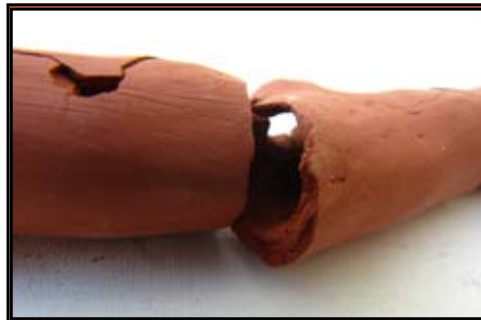
5:e veckan

Under denna vecka fortsatte jag att testa mig fram med de delar jag hade. Jag jobbade med inklädandet en del bl a. med olika sätt att göra mönster på dem och klä in i flera lager. Det blev fina former och jag tyckte också om själva intäckandet. Det blev något meditativt över det. Jag tänkte också mycket på förgänglighet och föränderlighet. Att även om något försvinner så lämnar det ett avtryck som finns kvar, eller ger näring åt något nytt.

Den brända leran som formats efter grenen kan också vara som ett slags fossil.

Brända "skal" från inklädda grenar.
Den övre: vit lergods, svart engobe.
1,5cm i diameter.
Den undre: röd lergods. 1,5cm i diameter.

I slutet av denna vecka kändes det lite tungt:

Ur loggboken lördag 20mars:

"Nu på kvällen har det känts som att det är något som saknas, eller att det är för mycket? Det är något som gör att jag känner mig otillfredsställd, och när jag känner så är det ofta något som måste förändras."

Jag hade tänkt att jobba med de olika spåren parallellt men insåg att det blev för mycket, och att jag inte la ner tillräckligt med fokus och energi på varje. Så på söndagen bestämde jag mig för att bara jobba med rötter och göra fortsättningar till dem. Av alla spåren var det där jag kände mest nyfikenhet.

Rötter

6:e -10:e veckan

6:e veckan

Ur loggboken 21 mars:

“Nu har jag sökt och provat här och där och virrat omkring en aning. Nu är det dags att stanna upp och utgå från ett ställe och bli rotad”

Jag hade hittat många rötter från rotvältor i Änggårdsbergen under helgen. Under de första dagarna valde jag från dem och försökte göra något på ovansidan som samspelade eller hörde ihop med roten.

Jag kände mig dock lite osäker i det. Är det tillräckligt att bara följa en ingivelse? Vad blev det färdiga resultatet? Jag hade ju en grundtanke kring arbetet med rötterna men ingen direkt tanke bakom varje grej för sig, varken före eller efter. Det saknades någon slags berättelse i det.

Svart lergods, nedslipad vit engobe, rot.
Ca 26 cm hög med rot

Lergods, engober, rot och glasskiva.
Ca 23 cm med rot

Då frågade min pojkvän Niklas mig om jag kanske skulle prova att skulptera en människa tillsammans med roten.

Jag har sedan jag var liten tecknat av människor men aldrig skulpterat en i keramik på samma noggranna sätt. Dels för att jag inte trott att jag kunnat men också för att det kan bli för övertydligt. Jag har ofta använt mig av andra former som symboliserar en människa eller gjort saker som finns runtomkring människan.

Men ibland kanske man ska vara tydlig? Hur som helst är det ju ändå människor och vår tillvaro i världen och livet som jag jobbar med hela tiden, eftersom jag själv är en människa.

Ibland måste man testa sådant som man tror att man inte gillar eller inte kan, och jag är glad att Niklas uppmuntrade mig...

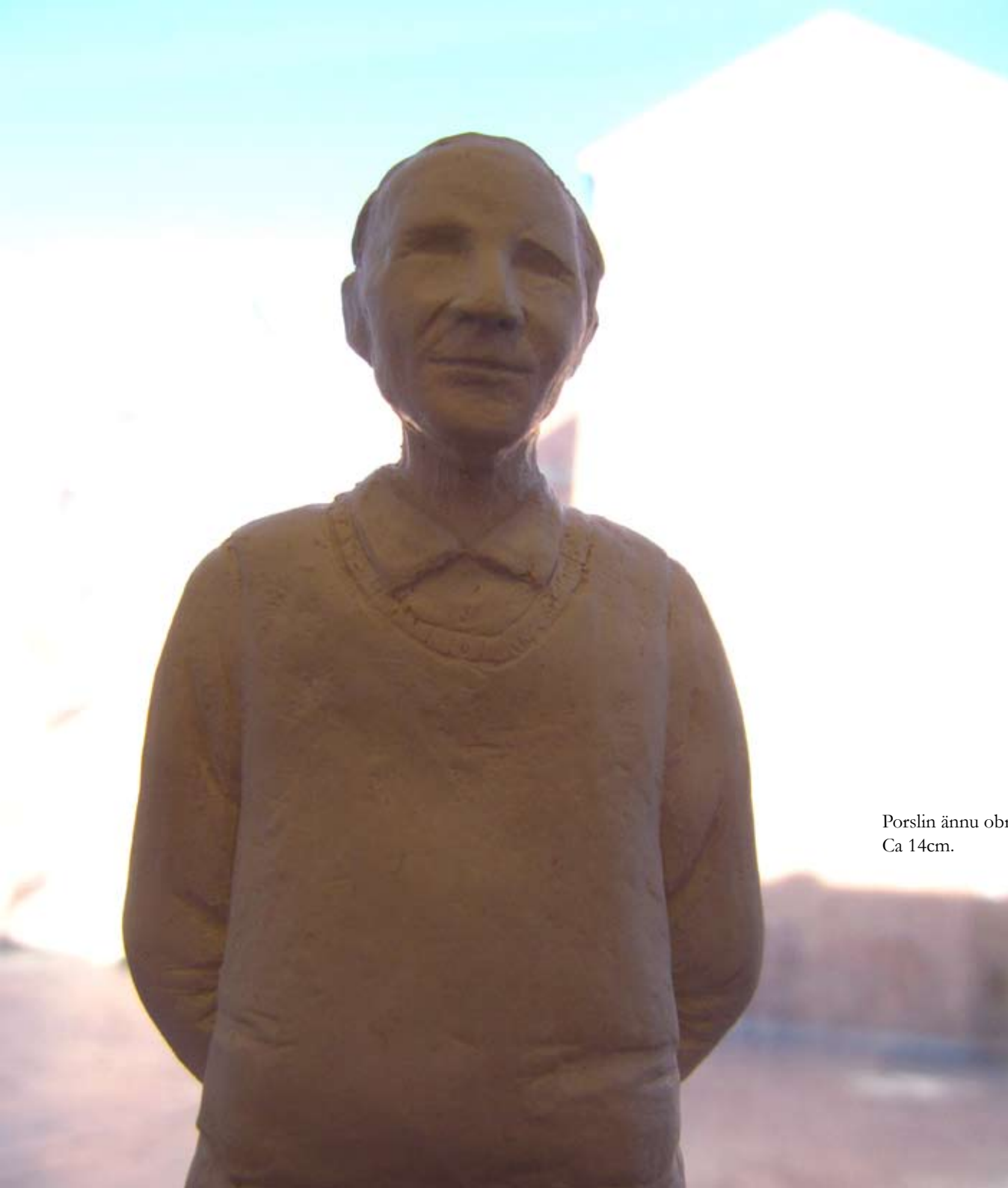
Det blev en del funderingar kring vilken lera jag skulle använda.

Hittills hade jag jobbat med röd, vit och svart lergods. Jag ville inte att man skulle tänka för mycket på leran, att den skulle vara så neutral som möjligt.

Därför valde jag porslin, för dess vithet och enkelhet. Jag tänkte att jag skulle testa andra lerorna också senare.

Teckning från
fotografi,
2009.

Porslin ännu obränd.
Ca 14cm.

Roten ska komma ut genom
byxbenet

Roten. Ca 20cm lång.

Förlagan till foten: Johan i klassens fötter

Ur loggboken 29 mars:

“Även efter det att jag valt grenen och sedan roten som utgångspunkt så har sökandet fortsatt. Men sökområdet har blivit mindre och mindre och nu börjar det närma sig något..”

Efter att mannen blivit färdig kände jag att nu hade jag verkligen hittat något. Det var en stor upptäckt att jag kunde skulptera en människa. Det kändes också fint att få lägga omtanke, ömhet och noggrannhet på något som blev en person.

Nu visste jag vad jag ville göra resten av projektet och det kändes som om jag äntligen hittat ett forum att jobba i. Alla människor har rötter, det finns hur mycket som helst att berätta om det.

Vad är en rot?

- Det som växer i samma takt som det som växer på ovansidan, fast åt andra hållet. Oftast syns inte roten.
- Det som stabiliserar och balanserar.
- Det som söker näring från jorden och platsen.

Rotens symboliska värde:

- Där man har växt upp eller där man har bott en längre tid, sammanhanget och platsen där.
- Att man står stadigt i något, trivs i något.
- Ens bakgrund, som inte syns men som präglar den man är.
- Rötter kan också vara något smärtsamt, om man har haft en tuff bakgrund. Man kan ju inte komma ifrån sina rötter, utan hänger alltid ihop med dem.
- Ibland kan det kännas som om man har kommit långt bort från sina rötter, eller glömt bort dem. Men man kan hitta dem igen.

Nu var det ca fyra veckor kvar att jobba i lera. Jag ville nu göra saker som blev något färdigt och genomarbetat, men ändå ha något att undersöka.

Det här är bestämt:

- Att göra människor efter en förlaga, tex. ett fotografi. Det behöver inte bli likt utan kan fungera mer som inspiration som ger en bra start.
- Att det ska finnas med en rot. Det känns viktigt att det är en riktig rot. Dels pågrund av mötet mellan materialen, men också att de hittade rötternas form och karaktär kan inspirera mig till berättelsen. Det blir också ett möte mellan det som är gjort av mig, och det som inte är det.

Saker som jag kan undersöka och frågor som har kommit upp under tiden:

- Vad blir berättelsen mellan just den här människan och den här roten?
- Hur förhåller sig människan till sina rötter?
- Vart på kroppen ska roten komma ut/in?
- Val av lera: Hur påverkar leran hur man upplever människan, och hur man upplever roten? Tyngd, känslöstämning, associationer?
 - Om jag använder porslin, ska jag då förhålla mig till traditionen med porslinsfiguriner?
- Storlek: Vad refererar man till när det är en liten, mellan och stor storlek? Har det någon betydelse? Vilken storlek trivs jag bäst att jobba i när det ska bli en människa?

Förlagan till skulpturen var en teckning av en äldre man ur mitt skissblock. Det känns viktigt att ha en förlaga. Antingen skulpterar jag fritt och då blir det lite naivistiskt, eller så gör jag det realistiskt och då behöver jag en förlaga. Jag kan verkligen gilla det naivistiska också, men nu vill jag gå hela vägen och göra det så realistiskt som möjligt.

7:e veckan

Det här var roten jag ville utgå från till nästa berättelse. Den är ca 6 cm hög.

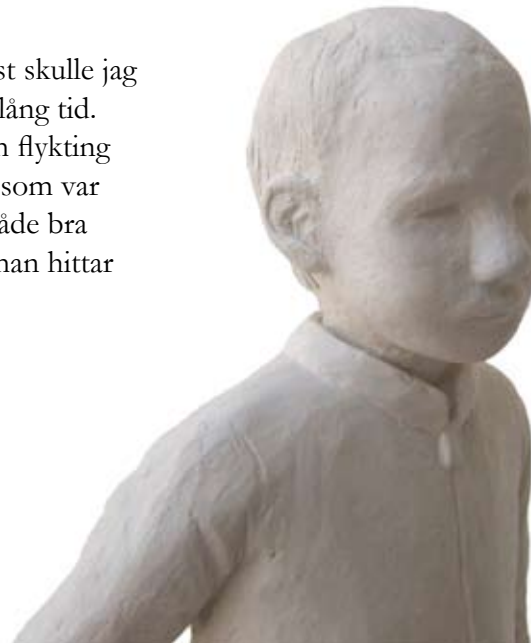

Den känns tung och har inte dom tunna nertrådarna kvar. Dom kanske blev kvar i marken?

Jag tänkte på personer som rycks upp ofrivilligt från sin plats. Först skulle jag göra en vuxen person som hade dragit omkring på den här under lång tid. Men sedan tänkte jag på barn som ryckts upp från sin tillvaro, som flykting barn eller barn på barnhem. Där en del av roten blev kvar vid det som var hemmet och tryggheten. Den del man får med sig kan innehålla både bra och jobbiga minnen och kan bli något otympligt att bära på, tills man hittar ett nytt ställe att slå rot.

Roten ska komma ur hans ärm. På bilden ovan är han ännu inte färdig. På bilden nedan är han klar men inte bränd. Ca 15cm.

8:e veckan

Den här gången ville jag göra en äldre kvinna. Först hade jag tänkt att göra en annan kvinna med en annan rot, sittandes i stolen, men det blev inte rätt känsla. Så då gjorde jag den här damen, och satte en rot som låg bredvid mig på arbetsbänken på hennes hårknut.

Vad tänker hon tillbaka på?

Här använde jag den svarta leran, och gick upp lite i format. Upplever man någon skillnad beroende på vilken lera och storlek det är? Jag vet ännu inte.

Svart lergods och rot.
Ännu obränd. Ca 18
cm hög.

Bränningstemperatur av pojken och mannen?

I skrivande stund har jag ännu inte bränt dessa, men jag har gjort tester för att kunna ta ett beslut.

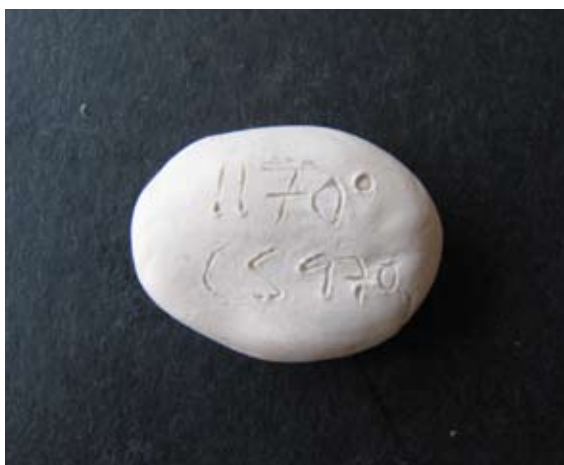
När jag precis gjort pojken färdig blev jag orolig över att porslinet kanske var ett dåligt val. Jag hade bara gjort prov på porslinet i 1050-1100 grader och då blir det väldigt vitt och matt, och reliefer och skuggor framhävs inte.

Jag är inte så förtjust i hur det oglaserade porslinet blir i högre temperaturer. När det sintrar för mycket känns det stängt och hårt. Dessutom finns det risk att saker börjar deformeras.

Jag provade att ta på olika oxider för att få lite nyansskillnader på porslinet, och för att markera fördjupningar.

Fr. vänster: ockra, ilemanit, rutil, mangan, hematit, svart järnoxid.
Halva sidan är avtorkad där det bara ligger kvar i fördjupningar.

Ovan: porslinet i 1170 grader.
Till höger: en liten figur med mangan, bränd i 1200 grader

Manganoxidet var det som fundgerade bäst på ett ansikte, och det tog också upp de bruna tonerna i roten. Men det är svårt att få på det på ett bra sätt. Det är lätt att det blir för mycket eller för lite. Att det istället för att skapa en nyansskillnad bara ser smutsigt ut. Om det kommer för mycket i tex. ögonen kan det dessutom se spökligt ut.

Efter att ha testat lite olika temperaturer kom jag fram till att 1200 grader är en bra temperatur. Det blir en varm ton, den känns inte för stängd, och det verkar inte deformeras. Så jag bestämde mig för att bara ha porslinet som det är, utan manganoxid.

Men jag är glad att jag testade oxiderna för det blir väldigt fint och kan nog komma till användning till något annat än just ansikten i framtiden.

Påväg till bränning. De ligger på formanpassade stöd för att minska risken för deformation.

Här står jag, och lite idéer till framtiden

Förutom att jobba med rapporten har jag den här veckan funderat över vad de olika skulpturerna ska stå på. Jag vill lägga mest fokus på dessa inför presentationen, för det är ju det mitt projekt har lett fram till.

Först hade jag tänkt att mannen skulle stå på en platta som roten gick igenom. Denna skulle vara i plexiglas eller keramik. Men efter en handledning med Camilla har jag tänkt om lite. Plattan blir för mycket som ett avbrott som stör. Så kanske blir det bara en liten platta som bara hans ena fot står på.

Mannen ska iallafall presenteras på väggen.

De andra två vet jag inte än, men jag ska försöka att knyta ihop dem på något vis. Kanske att de vita har en svart lerplatta som de står på och den svarta har en vit lerplatta. Ingen av dem ska glaseras.

Jag vill också tänka på titlar till skulpturerna, vilket jag ännu inte bestämt.

De två veckor som är kvar nu ska jag hitta lösningar på problem som dessa. Jag skulle också vilja göra en eller kanske två till skulpturer. Kanske ska det bli en person i min ålder eller medelålders, för det har jag inte gjort någon ännu.

Jag önskar att det fanns mer tid, för det är nu alla idéer börja komma. Men det ska väl finnas något att jobba med även efter examensarbetet...

Så här ska mannen och roten sitta ihop. Ovan är två prov på eventuella plattor som jag tänkte innan att han skulle stå på.

Idéer till framtiden

En fortsättning som jag skulle vilja göra senare är att, tillsammans med en människofigur, ta in det som jag jobbade med under fällknivsserien. Att det är en del som är hemlig, som betraktaren måste göra ett agerande för att få se.

Jag skulle också vilja ta in föremål med en taktil innebörd. Kanske att en del av skulpturen är lös, som betraktaren kan ta upp och hålla i sin hand.

Jag tycker att det är fint när man på något vis blir en del av föremålet och kan uppleva det inte bara genom sina ögon. Även om det kan vara fullt tillräckligt ibland.

Det vore också intressant att jobba mer med ögonblicks skulpturer. Det vore intressant att jobba med att fånga ett uttryck eller en händelse i ett ögonblick.

Inspiration till människor

I arbetet med människor och rötter har min inspiration kommit mycket ifrån hur rötterna ser ut, att de kan ge mig en idé till berättelsen. Inspirationen till själva människan kommer från bilder. Den första jag gjorde tog jag bara en bild ur mitt skissblock, och valde rot därefter. Till den andra skulpturen visste jag ju i förväg vad jag ville göra för berättelse, och sen hittade jag på internet en pojke från ett barnhem vid 1900-talets början. Fotografiet på den äldre kvinnan hade jag sparad på min dator, tyvärr minns jag inte vart på internet jag har hittat henne. Henne valde jag också rot till i efterhand.

Sedan har jag också tittat mycket i fotoböcker. Jag gillar det fångade ögonblicket i ett fotografi. Ibland kan jag tänka att keramik är lite som fotografi. Att leran är väldigt mjuk och formbar, men när den bränns stelnar den och just den formen den har då förevigas.

Fotografi av
Josef Koudelka

Böcker som inspirerar är Tove Janssons vuxenböcker. Hennes sätt att beskriva olika människors karaktärer och tillvaro med rak ärlighet, lite vemod och stor ömhet inspirerar mig alltid, inte bara i det här projektet.

Här är de bilder som har varit förlagor till skulpturerna. Det är bra om dom inte är för stora och tydliga, så att jag får gissa lite och inte bli läst vid att det ska bli likt. Det är mer en känsla jag vill åt.

Teknik och material

Under hela projektet har jag skulpterat för hand, ibland kavlat.

Detta är verktyg som jag använder till sådant som inte handen kan göra

Bilder av fotografen Sune Johnsson.

Han fotograferade bl a. det svenska bondesamhället på 50- och 60-talet innan det försvann. Jag inspireras av porträttbilderna där människorna, ibland lite vindbitna, porträtteras med en stor värme.

Kanske är det också bilder av svenska rötter?

Leror: Lergodsleror. Vit

Röd K143

Svart

Porslin. CS970

Glasyr: Lergodsglasyr transparent 2808.

Bränningstemperatur: Lergodslerorna till 1060grader

Porslinet (kommer att brännas) till 1200 grader

Reflektioner

Stundvis har projektet varit lite tungt eftersom jag inte hade några bestämda ramar efter kedjereaktionerna. Ramar hjälper till att ringa in ett område, och har man inte det kan man känna sig lite vilsen ibland. Men det var ju det som var ett mål med projektet också. ”Att våga ge sig in i något där det i förväg inte finns några svar eller trygghet, där man måste kasta sig ut och lita på att man kan.”

Eftersom jag inte hade något specifikt jag ville utforska från början, har den största delen handlat mycket om att leta. Både på det visuella och det tankemässiga planet.

Det var först nu i slutet i arbetet med rötter och människor som jag kom på djupet med något, och där jag började få idéer till berättelser.

Det var en stor upptäckt att jag kunde skulptera människor. Det känns som att en ny värld har öppnat sig. Om projektet skulle ha börjat nu skulle jag ha massor att utforska. Men det är kanske det som har varit meningen med min process? Att hitta något som verkligen känns spännande att utforska och stanna upp i ett längre tag.

Jag vet inte hur mycket jag kommer att jobba med kombinationen människor och rötter i framtiden, men det är en bra utgångspunkt för berättelser om livet.

Det finns också något fint med att använda en riktig rot, för det blir ett möte mellan det som jag har gjort, och det som är orörd av mig. Speciellt om jag gör skulpturer som är figurativa och genomarbetade, då kan det vara skönt att den andra delen har uppkommit genom en annan kraft än mig.

Projektet har kommit att röra sig en del kring associationer. Först från en utgångspunkt, sedan från en gren och sist från en rot. Det jag sedan har gjort kanske kan beskrivas som symboler och metaforer för företeelser i vår tillvaro. Det har blivit en del filosoferande, och jag tycker om just metaforer för att sätta en form på det jag tänker.

En sak som jag funderat kring är det här med storlek. Det blir ofta det lilla formatet när jag jobbar. Jag har märkt att det är där jag har mest närvaro. Kan det ha något att göra med att det förhåller sig till handen? Dels när jag jobbar för att det är behändigt, men också hur man upplever det när det är färdigt. Är det känslan av att man lätt kan ha det i sin hand, känna dess tyngd, kunna vrida på det och kunna ta det med sig? Och om det är något litet som bara är tänkt att betraktas, känslan av att det är övergripbart? Kanske vill jag också eftersträva känslan av att det är något litet men värdefullt, som man vill behålla?

Det känns som om jag i den största delen av examensarbetet har tänkt mer på att hitta något där jag känner en lust, än vad jag har tänkt på betraktaren. Nu när rapporten är inne finns det dock tid att tänka på presentation. Min förhoppning är att något av det jag gjort och visar på utställningen kan ge näring åt någon annan människas tankar.

Bildkällor

Sid 14. Bilder på elefanter: www.susanders.se

Sid 15. Verk av Simon Ward: craftsscotland.org
Verk av Andy Goldsworthy: senorcafe.com

Sid 19. Bild ur boken: Artforms in Nature, Ernst Haeckel

Sid 32. Fotografi på pojke: arkivbloggen.idadesign.se

Sid 32. Fotografi ur boken: Exiles/Josef Koudelka, Thames and Hudson Ltd London, 1988

Sid 33. Fotografier ur boken: Sune Jonsson - Och tiden blir ett föränderligt ting, Västerbottensläns hembygdsförbund Umeå, 2007

Tack till

Camilla Bröyn - handledare
Morten Löbner Espersen - professor
Annett Florén - studierektor

Superbra klasskompisar
Min fina Niklas
Familj och andra studenter på facket